

Vereniging Landelijk Actie Komitee Scholieren "LAKS"

Jaarverslag 2017

LAKS
Drieharingstraat 6
3511 BJ UTRECHT

Inhoud

1. BESTUURSVERSLAG	3
1.1 Juridische Structuur	3
1.2 Organisatiestructuur	3
1.3 Activiteitenverslag	4
1.4 Resultaten uit de activiteiten	4
1.5 Belangrijkste bestuurlijke voornemens en inmiddels in 2018 genomen besluiten	5
1.6 Begroting 2018	5
1.7 De omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen	6
2. JAARREKENING	7
Balans per 31 december 2017	7
Staat van baten en lasten 2017	8
Kasstroomoverzicht 2017	9
Grondslagen	10
Toelichting op de onderscheiden posten van de Balans per 31 december 2017	12
Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten 2017	14
3. OVERIGE GEGEVENS	17

Alle in dit rapport vermelde bedragen luiden in Euro's, tenzij anders vermeld.

1. BESTUURSVERSLAG

Rechtspersoon	Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren
Verkorte naam	Vereniging LAKS
Adres	Drieharingstraat 6
Postcode	3511 BJ
Tel.	030 7900910
KvK	40534946
Website	www.laks.nl
E-mail	info@laks.nl

1.1 Juridische Structuur

De rechtspersoon van het bevoegd gezag is een vereniging. Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren is op 7 april 1984 opgericht. Het boekjaar van de vereniging is gelijk aan het kalenderjaar. LAKS is een vereniging met een eigen bestuur; heeft een bestuur bestaande uit zeven bestuursleden en kent binnen het bestuur de volgende functies: voorzitter, secretaris, penningmeester en daarnaast de algemene bestuurders.

1.2 Organisatiestructuur

Het LAKS is een landelijke vereniging van, voor en door scholieren. De Algemene Ledenvergadering is het hoogste orgaan binnen de vereniging. De ledenvergadering bepaalt het beleid en kiest de leden van het bestuur. De leden van het LAKS zijn leerlingenraden binnen uitsluitend het voortgezet onderwijs, die zich als lid van het LAKS hebben ingeschreven. De Algemene Ledenvergadering vindt minimaal driemaal per jaar plaats. Het bestuur bereidt het beleid voor en is verantwoordelijk voor het realiseren van het beleid en voor het goed draaien van de vereniging. Het bestuur bestaat uit minimaal drie en ten hoogste zeven leden die gezamenlijk bevoegd zijn.

Het verenigingsjaar van LAKS loopt niet gelijk aan een kalender- of boekjaar maar volgt een schooljaar. Dat betekent dat het bestuur van LAKS altijd in juni wisselt. Het bestuur dat begin 2017 aan het roer stond is niet gelijk aan het bestuur dat eind 2017 de leiding had. Het LAKS-bestuur ultimo 2017 is als volgt samengesteld:

Voorzitter	Anouk Gielen
Secretaris	Maroussia van Gerven
Penningmeester	Merel van de Fliert
Bestuurder	Jordy Klaas
Bestuurder	Thijs van Schie
Bestuurder	Jente Koopmans
Bestuurder	Philippe Kallen

Gedurende het verslagjaar 2017 werden aan de vereniging LAKS door stichting COMBO zes medewerkers gefaciliteerd. Per 31.12.2017 waren dit:

Voor LAKS-activiteiten:

• Algemeen beleidsmedewerker	Eva Konijn
• Algemeen beleidsmedewerker	Pim de Vente
• Algemeen beleidsmedewerker	Louis Stassen

Voor LAKS-monitor 2018:

• Projectmedewerker	Marlon Bosscher

Versterking Medezeggenschap:

• Projectmedewerker	Karin Arendsen

1.3 Activiteitenverslag

De kernactiviteiten van de vereniging worden uitgevoerd op basis van de Subsidieregeling LAKS, JOB en COMBO.

De kernactiviteiten van de vereniging zijn:

- het vertegenwoordigen van de belangen en het versterken van de positie van de leerlingen van het voortgezet onderwijs;
- het verbeteren van het leefklimaat op de scholen en instellingen.

De kernactiviteiten omvatten in ieder geval:

- het bevorderen en ondersteunen van medezeggenschap en participatie van leerlingen voor het voortgezet onderwijs;
- het zijn van gesprekspartner van de minister of staatssecretaris;
- het beïnvloeden van het landelijke onderwijsbeleid, en
- het organiseren en coördineren van regionale en landelijke acties en activiteiten.

Ook in 2017 vertegenwoordigde LAKS de belangen van de vo-scholieren en werkte het aan verbetering en versterkingen van leerlingenraden en medezeggenschap - met ondersteuning van de door COMBO gefaciliteerde medewerkers. De door OCW toegekende subsidie werd tevens ingezet voor de speerpunten van het bestuur 2016/2017 en het bestuur 2017/2018.

1.4 Resultaten uit de activiteiten

LAKS heeft volgens plan een heel aantal activiteiten uitgevoerd. Dit resulteerde naast het vele lobby werk van LAKS bij de verschillende partijen in het volgende:

- 313 leerlingenraden zijn lid van het LAKS, dat zijn er 18 meer dan in 2016;
- 4 Algemene Ledenvergaderingen georganiseerd, en 1 Bijzonder Algemene Ledenvergadering, die gemiddeld 100 scholieren trokken;
- 42 leerlingenraden zijn getraind door het LAKS (15 aanvragen af moeten wijzen wegens te kort aan mankracht bij LAKS);
- 4 themadagen georganiseerd, bezocht door 60 leerlingen;
- 3 scholierencongressen georganiseerd; gemiddeld 45 leerlingen per bijeenkomst;
- 5 werkgroepen, gemiddeld 15 deelnemers waarvan 25% afkomstig van het vmbo;
- 12 paneldiscussies georganiseerd, gemiddeld 20 scholieren per bijeenkomst;
- 1 VMBO tour waarbij 10 scholen zijn bezocht;
- 1 leerlingenraad in Bonaire getraind;
- Middels ludieke actie (aankondigen van het oprichten politieke partij) aandacht gevraagd tegen het toenemende rendementdenken in het onderwijs.

Publicaties

- Rapportage scholierencongres Toetsen
- Heruitgave MR –handboek

Persuitingen

- 14 persberichten verstuurd
- 25 keer gepubliceerd in bladen van partnerorganisaties zoals vo-raad
- 12 nieuwsbrieven verstuurd naar 1870 abonnees

Social Media

- 11.000 Facebook volgers
- 14.323 twitter volgers
- 576 Instagram volgers
- 400 snapchat volgers
- 269 abonnees op Youtube
- 15 vlogs & 10 Eindexamenverslagen gepubliceerd

1.5 Belangrijkste bestuurlijke voornemens en inmiddels in 2018 genomen besluiten

Het bestuur LAKS 2017-2018 dat in juni 2017 is aangesteld en tot juni 2018 het beleid bepaalt heeft geen grote koerswijzigingen aangekondigd en zal de lijnen van voorgaande besturen volgen. In juni 2018 treedt er een nieuw bestuur aan. Dat het beleid voor het schooljaar 2018-2019 zal uitzetten. Het bestuur 2017-2018 heeft de volgende speerpunten benoemd:

- Meer betrokkenheid van vmbo-ers bij hun onderwijs
- Meer en betere persoonlijk aandacht voor de leerlingen
- Meer aandacht voor Maatwerk op scholen

1.6 Begroting 2018

BEGROTING LAKS	LAKS 2018	LAKS 2017
Leden	9.085	9.085
Bestuur	34.660	34.660
Eindexamens	9.500	9.500
Inhoud	31.250	30.250
Voorlichting & informatievoorziening	19.000	20.000
Totaal	103.495	103.495

Lopende projecten in 2018:

LAKS monitor 2017-2018; OCW, verplichtingsnummer VO560023006, zaaknummer 1077259 en met kenmerk 1092275 voor totaal € 253.308.

Vernieuwing Examenklachtenlijn 2017-2018; OCW, verplichtingsnummer 560036614, zaaknummer 1261252 en met kenmerk 1275921 voor totaal € 34.850. De totale kosten van het project zijn € 59.850 waarvan € 25.000 gefinancierd gaat worden uit eigen middelen LAKS.

Versterking Medezeggenschap 2017-2018; project met derden, Algemene Onderwijsbond voor totaal € 25.750.

1.7 De omvang en functie van het vrij besteedbare vermogen

De bestemmingsreserve van het LAKS is opgebouwd door ledencontributies en wordt aangewend voor overschrijdingen van de instellingssubsidies en onverwachte grote uitgaven.

Bestemmingsreserve "Ledengeld"	Uitputting	Voeding	Saldo
<i>Saldo 1 januari 2017</i>			<i>39.838</i>
Annen decl. 21-01 reunistenborrel	166	-	
Doorbelasting post 263 contributiefacturen x € 0,73	192	-	
kortingen MR cursussen	600	-	
ledengeld 2017	-	17.560	
naar leden	5.032	-	
naar bestuur	11.858	-	
Eigen kosten bankrente 2017	89	-	
Resultaat 2017 ledengeld			-377
<i>Saldo 31 december 2017</i>			<i>39.461</i>

2. JAARREKENING

Balans per 31 december 2017

(na resultaatbestemming)

	31 december 2017	31 december 2016
1 Activa		
Vlottende activa		
1.1 Vorderingen	4.568	2.529
1.2 Liquide middelen	114.046	70.770
Totaal vlottende activa	118.614	73.299
Totaal activa	118.614	73.299
2 Passiva		
2.1 Eigen vermogen	32.365	39.838
2.2 Kortlopende schulden	86.249	33.461
Totaal passiva	118.614	73.299

Staat van baten en lasten 2017

	2017	Begroot 2017	2016	
Baten				
3.1	Rijksbijdragen	213.325	246.906	273.450
3.2	Overige baten	24.154	25.340	16.740
	Totaal Baten	237.479	272.246	290.190
Lasten				
4.1	Project "rekentoets"	-	-	14.927
4.2	Project "LAKS-monitor"	92.483	108.561	157.735
4.3	Project "Vernieuwing Examenklachtenlijn LAKS"	29.790	34.850	-
4.4	Project derden "Versterking medezeggenschap Aob"	6.594	8.600	-
4.5	Kosten uit ledengeld/contributie	17.848	16.740	19.279
4.6	Kosten Instellingssubsidie	98.148	103.495	100.788
	Totale lasten	244.863	272.246	292.729
	Saldo Baten en Lasten	-7.384	-	-2.539
5	Financiële baten en lasten	-89	-	264
	Resultaat	-7.473	-	2.275
	Toevoeging aan bestemmingsreserve "Ledengeld"	-	-	2.275
	Onttrekking aan bestemmingsreserve "Ledengeld"	-377	-	-
	Onttrekking aan "Egalisatiereserve"	-7.096	-	-
	Resultaat na bestemming	-	-	-

Kasstroomoverzicht 2017

	31 december 2017	31 december 2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	-7.384	-2.275
Verandering in vlottende middelen:		
Vorderingen (-/-)	-2.039	4.057
Schulden	52.788	-40.180
Totaal Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>43.365</u>	<u>-38.398</u>
Ontvangen interest	111	264
Betaalde interest (-/-)	-200	-
	<u>-89</u>	<u>264</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	43.276	-38.134
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	-	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	-	-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-
Mutatie liquide middelen	<u>43.276</u>	<u>-38.134</u>
Saldo liquide middelen 1 januari	70.770	108.904
Saldo liquide middelen 31 december	<u>114.046</u>	<u>70.770</u>
Mutatie liquide middelen	<u>43.276</u>	<u>-38.134</u>

Grondslagen

Algemeen

De grondslagen voor de jaarrekening zijn gebaseerd op de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor mirco-en kleine rechtspersonen (RJK).

Activiteiten

Landelijk Actie Komitee Scholieren is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40534946 en feitelijk gevestigd aan de Drieharingstraat 6 te Utrecht.

De kerntaken bevatten:

- het vertegenwoordigen van de belangen en het versterken van de positie van de leerlingen van het voortgezet onderwijs
- het verbeteren van het leefklimaat op de scholen en instellingen

Wijzigen ten opzichte van jaarrekening 2016

De jaarrekening 2016 was volgens de grondslagen opgesteld conform de Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven", echter de waardering en presentatie van posten voldeed hier niet aan. Door het ministerie van OCW worden er geen verslaggevingsregels voor geschreven en daarom is vanaf 2017 gekozen voor de meest passende verslaggevingsregels zoals opgenomen in de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor mirco-en kleine rechtspersonen (RJK).

Omdat er sprake is van zowel sprake is van een stelselwijziging als "fouten" in de jaarrekening 2016, zijn de wijzigingen ten opzichte van 2016 verwerkt in het eigen vermogen en zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Het effect op de balans is hieronder opgenomen:

Post	Saldo per 31 december 2016 Jaarrekening 2016	Aanpassing	Saldo per 1 januari 2017
Bestemmingsreserve "Ledengeld"	€ 39.036	€ 802	€ 39.838
Te verrekenen subsidies	€ 16.899	- € 802	€ 16.097
Totaal	€ 55.935	€ -	€ 55.935

Daarnaast zijn er verschillende presentatiewijzigingen doorgevoerd om aan te sluiten de voorgeschreven modellen volgens de Richtlijn C1.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Waardering van de activa en de passiva

Activa en passiva zijn opgenomen tegen geomortiseerde kostprijs welke gelijk is aan de nominale waarde tenzij hieronder anders vermeld.

Viottende activa

De viottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, eventueel onder aftrek van een noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de vereniging.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht. De bestemmingsreserves zijn opgebouwd uit bijdrage van de leden minus de kosten.

Egalisatiereserves

De egalisatiereserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door derden is aangebracht

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend, en nog te betalen bedragen.

Grondslagen voor de resultaatsbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het jaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen OCW

Onder de Rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW. De Rijksbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van uitstaande vorderingen en verplichtingen bij kredietinstellingen.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt gemuteerd op het eigen vermogen, zoals opgenomen in de toelichting op de balans.

Grondslagen voor het Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en kosten en uitgaven.

Toelichting op de onderscheiden posten van de Balans per 31 december 2017

Vorderingen

1.1	Vorderingen	31-12- 2017	31-12- 2016
1.1.1	MR-cursussen	1.920	2.115
1.1.2	Overige vorderingen	<u>2.648</u>	<u>414</u>
	Totaal vorderingen	4.568	2.529

Liquide middelen

1.2	Liquide middelen	31-12- 2017	31-12- 2016
1.2.1	Bank	<u>114.046</u>	<u>70.770</u>
	Totaal liquide middelen	114.046	70.770

<i>Uitsplitsing bankrekeningen</i>	<i>Bedrag</i>
NL04 TRIO 0776 4950 54	64.046
NL80 ASNB 0893 3963 97	<u>50.000</u>
Totaal	114.046

Eigen vermogen

2.1	Eigen vermogen	Stand 1-1- 2017	Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2017
2.1.1	Bestemmingsreserve "Ledengeld"	39.838	-377	-	39.461
2.1.2	Egalisatiereserve	-	- 7.096	-	- 7.096
	Eigen vermogen	39.838	-7.473	-	32.365

Het eigen vermogen ultimo 2017 uit een negatieve egalisatiereserve en een bestemmingsreserve Ledengelden. Volgens de subsidieregeling COMBO, LAKS & JOB zou het vormen een egalisatiereserve toegestaan zijn.

De bestemmingsreserve Ledengelden is opgebouwd uit het resultaat op de bijdragen van leden minus de kosten die hieruit betaald zijn.

Vanaf ultimo 2017 is een negatieve egalisatiereserve gevormd. In 2017 is een subsidie voor de website ontvangen, waarbij LAKS zelf verplicht is een bijdrage te doen van totaal € 25.000. De bijdrage aan de website betrof in 2017 € 12.443 en is deels betaald uit de instellingssubsidie, het resterende deel ad € 7.096 van de bijdrage veroorzaakt het negatief resultaat over 2017 en daarmee de negatieve egalisatiereserve.

Kortlopende schulden

2.2	Kortlopende schulden	31-12- 2017	31-12- 2016
2.2.1	Nog te verrekenen subsidiegelden	16.097	16.097
2.2.2	Nog te besteden subsidiegelden	35.587	-
2.2.3	Crediteuren	34.565	17.364
	Totaal kortlopende schulden	86.249	33.461

Uitsplitsing nog te verrekenen subsidiegelden

2.2.1	Structurele subsidie 2015	861	861
	Structurele subsidie 2016	2.433	2.433
	Project LAKS-monitor 2015-2016	8.829	8.829
	Project "Rekontoets Klachtenlijn"	3.973	3.973
	Overlopende passiva	16.097	16.097

Uitsplitsing nog te besteden subsidiegelden

2.2.2	Vernieuwing Examenklachtenlijn	17.503	-
	LAKS monitor	16.078	-
	Aob Versterkings medezeggenschap	2.006	-
		35.587	-

De vaststellingsbrief subsidie 2015 is nog niet ontvangen. Wel is de vaststellingsbrief subsidie 2016 ontvangen, zie kenmerk 1249303. Er is een aanvraag naar OCW verstuurd voor de definitieve vaststelling 2015. De subsidies van JOB zijn wel afgerekend. Daarom is voor de verrekening van de subsidies van LAKS dezelfde methode aangehouden. Over 2015 en 2016 verwachten wij op basis hiervan per saldo een terugbetaling aan OCW.

2.2.3 Uitsplitsing crediteuren 31-12-2017

Staat van Creatie	32.074
Declaratie leden + bestuur	161
Polkamp Films	787
Scholieren.com	1.000
Cygnus Gymnasium	500
Bankkosten 4e kwartaal 2017	43
	34.565

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten 2017

BATEN

		2017	Begroting 2017	2016
3.1	Rijksbijdragen			
3.1.1	Instellingssubsidie	103.495	103.495	103.495
3.1.2	Afrekening instellingssubsidie	-	-	28.374
3.1.3	LAKS Monitor	92.483	108.561	126.654
3.1.4	EEKL	17.347	34.850	-
3.1.3	Rekentoets Klachtenlijn	-	-	14.927
		<u>213.325</u>	<u>246.906</u>	<u>273.450</u>

<i>Rijksbijdrage</i>	<i>verplichtingsnr</i>	<i>zaaknr</i>	<i>kenmerk</i>	Totaal beschikking	kosten 2017	eigen bijdrage	OCW	Nog te besteden
Verlening subsidie EEKL	560036614	1261252	1275921	34.850	29.790	12.443	17.347	17.503
LAKS Monitor 2017-2018	VO/560023006	1077259	1092275	108.561	92.483	-	92.483	16.078
Instellingssubsidie LAKS 2017	VO/560023007	1077149	1092357	103.495	103.495	-	103.495	-
Totaal				246.906	225.768	12.443	213.325	33.581

De afrekening structurele subsidie € 33.581 bestaat uit nog lopende projecten Vernieuwing website en database examenklachtenlijn € 17.503 en LAKS monitor 2017-2018 € 16.078. Deze posten zijn vermeld in de specificatie crediteuren 31-12-2017 bij 2.2 kortlopende schulden.

3.1.3 De projectsubsidie "Rekentoets Klachtenlijn" met verplichtingsnummer 61500-121231, kenmerk 765977 zal worden verantwoord in 2020. Er zijn voor dit project geen mutaties geweest in 2017. Het project staat verantwoord bij 2.2.1 Uitsplitsing nog te verrekenen subsidiegelden.

Andere baten

		2017	Begroting 2017	2016
3.2	Overige baten			
3.2.1	Contributie/leden	17.560	16.740	16.740
3.2.2	Versterking medezeggenschap Aob	6.594	8.600	-
	Overige baten	<u>24.154</u>	<u>25.340</u>	<u>16.740</u>

De overige baten bestaat uit contributieheffing 2016/2017; 293 leden a € 60. 1 lid heeft een korting gekregen van € 20.

LASTEN

4.1	Project "rekentoets"	2017	Begroting 2017	2016
4.1.1	Ontwikkelen website & database	-	-	12.415
4.1.2	Domeinnaam	-	-	12
4.1.3	Verspreiding	-	-	2.500
		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>14.927</u>

Voor het project "Rekentoets", kenmerk OND/ODB-14-15173 d.d. 15.07.2015 zijn in 2017 geen kosten gemaakt. Het project zal worden afgerekend in 2020.

4.2	Project "LAKS monitor"	2017	Begroting 2017	2016
4.2.1	Personeelskosten	14.227	12.750	19.626
4.2.2	Technische Realisatie	54.654	60.857	82.055
4.2.3	Realisatie online-presentatie	12.600	15.000	20.542
4.2.4	Inhoudelijke realisatie	18	3.407	4.129
4.2.5	Acquisitie	7.295	7.500	7.448
4.2.6	Resultaatpresentatie	-	5.884	20.246
4.2.7	Overhead- & Accountantskosten	3.689	3.163	3.689
		<u>92.483</u>	<u>108.561</u>	<u>157.735</u>

De LAKS-monitor is een tweejaarlijks, grootschalig tevredenheidsonderzoek onder middelbare scholieren en heeft als doel om leerlingenraden en schoolleiders een tool in handen te geven om het onderwijs op eigen school te verbeteren. Tevens geeft inzicht over de tevredenheid van scholieren op landelijk niveau, zodat LAKS op landelijk niveau aan de slag kan om de knelpunten aan te pakken.

Het project LAKS-Monitor 2018, is in mei 2017 van start gegaan en zal in november 2018 worden afgerond.

4.3	Project "Vernieuwing examenklachtenlijn LAKS"	2017	Begroting 2017	2016
4.3.1	Website en database	29.790	34.850	-
		<u>29.790</u>	<u>34.850</u>	<u>-</u>

Veel van haar bekendheid heeft het LAKS te danken aan de Eindexamens. Elk jaar opent het LAKS haar klachtenlijn waar scholieren met vragen en klachten over hun examens terecht kunnen. In 2017 is de site, die al hevig verouderd was, slachtoffer geworden van ransomware. Om er voor te zorgen dat LAKS in 2018 weer volop kan draaien tijdens de eindexamens is er een subsidie aangevraagd om een nieuwe, veilige site en bijbehorende database te bouwen die voldoet aan de nieuwe privacy wetgeving.

Van de totale begroting (€ 59.850) draagt LAKS € 25.000 zelf bij. In 2017 is € 5.347 uit de instellingssubsidie gehaald, en € 7.096 uit de egalisatiereserve. In 2018 zal het project worden afgerond.

4.4	Project derden "Versterking medezeggenschap Aob"	2017	Begroting 2017	2016
4.4.1	Personeelskosten	6.219	6.680	-
4.4.2	Promotiemateriaal	-	1.670	-
4.4.7	Overhead- & Accountantskosten	375	250	-
		<u>6.594</u>	<u>8.600</u>	<u>-</u>

LAKS heeft vanuit het Steunpunt Versterking Medezeggenschap in totaal € 25.750 toegezegd gekregen om leerlingenraden te trainen. Doel van dit project naast het versterken van de medezeggenschap is het Professionaliseren (samenwerking en communicatie) van leerlingenraad (LLR) en leerlingengeleding van de medezeggenschapsraad (MRL) en de MR. Er is een projectmedewerker (16 uur per week) aangenomen die leerlingenraden in het hele land traint om bovenstaande doelstellingen te bewerkstelligen. Het project wordt in de zomer van 2018 afgerond.

Het saldo van dit project € 2.006 staat verantwoord bij 2.2.2 Kortlopende schulden-uitsplitsing crediteuren.

4.5	Kosten uit ledengeld/contributie	2017	Begroting 2017	2016
4.5.1	Extra kosten leden	5.032	-	6.137
4.5.2	Extra kosten bestuur	11.858	-	11.858
4.5.3	Overige	958	-	1.284
		<u>17.848</u>	<u>16.740</u>	<u>19.279</u>

Deze kosten zijn gemaakt om de overschrijdingen van de instellingssubsidie op aan te vullen.

4.6	Kosten Instellingssubsidie	2017	Begroting 2017	2016
4.6.1	Leden	9.085	9.085	8.500
4.6.2	Bestuur	34.660	34.660	34.660
4.6.3	Eindexamens	8.491	9.500	8.900
4.6.5	Inhoud	27.411	30.250	27.287
4.6.6	Voorlichting & informatievoorziening	18.501	20.000	21.312
4.6.7	Organisatiekosten	-	-	129
		<u>98.148</u>	<u>103.495</u>	<u>100.788</u>

De instellingssubsidie is gebruikt om de belangen van scholieren te behartigen. Dit is enerzijds gebeurd door de lobby werkzaamheden van het bestuur bij politieke en onderwijspartijen. Anderzijds zijn er diverse formele en informele bijeenkomsten georganiseerd waar scholieren met elkaar en het bestuur van LAKS in discussie gingen over onderwijs gerelateerde zaken.

5	Financiële baten en lasten	2017	Begroting 2017	2016
5.1	Rentelasten (-/-)	-200	-	-195
5.2	Rentebaten	111	-	459
	Totaal Financiële baten en lasten	<u>-89</u>	<u>-</u>	<u>264</u>

6. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

BTW

Rondom de instellingen LAKS, COMBO en JOB vinden diverse transacties plaats waarover geen BTW afgerekend wordt met de belastingdienst. Er is op dit moment niet bekend of er gebruik gemaakt kan worden van een vrijstelling. Daarom is het risico dat hiermee samenhangt gekwantificeerd. Voor LAKS betreft dit risico circa € 5.000.

7. Gebeurtenissen na balansdatum

Geen bijzondere gebeurtenissen na balansdatum.

8. Ondertekening directie en bestuur

Namens de directie en het bestuur, Utrecht, 22 maart 2018

.....

.....

3. OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is geen regeling opgenomen ten aanzien van de resultaatbestemming.
Het resultaat wordt bestemt conform de vereisten van OCW zoals opgenomen in de subsidieregeling COMBO, LAKS & JOB, de beschikkingen en de afrekeningen van OCW.

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring is opgenomen op de volgende bladzijden.

Aan de directie en het bestuur van
Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren
Drieharingstraat 6
3511 BJ Utrecht

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen;
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de relevante bepalingen van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS, zoals vastgelegd in hoofdstuk 5 van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS en de doelgebonden en niet doelgebonden subsidieverplichtingen, zoals vastgelegd in de verleningsbeschikkingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over het jaar 2017;
3. de toelichting waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Landelijk Aktie Komitee Scholieren zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel verslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur voor de jaarrekening

De directie van Vereniging Landelijk Actie Komitee Scholieren is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, in overeenstemming met de Richtlijn "C1 Kleine Organisaties-zonder-winststreven" uit de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro-en kleine rechtspersonen.

De directie is er ook voor verantwoordelijk dat de in jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen zoals vermeld in hoofdstuk 5 van het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS.

In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol behorend bij de Kaderregeling subsidies OCW, SZW, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Amsterdam, 22 maart 2018

Horlings Accountants & Belastingadviseurs B.V.

(was getekend)

De heer C. Rabe
Registeraccountant